

GUNNAR UNGER:

En kontrarevolutionär

Tage Lindbom gör det inte lätt för sig. Om sanningen skall fram knappast heller för sina läsare. Eller ens, om en så futill synpunkt får anläggas i ett så sublimt sammanhang, för sitt förlag.

Cyniska recensenter har haft anledning att fråga sig vad de skall beundra mest: den ihärdighet med vilken författaren lägger ut sin text eller den tålmodighet med vilken förlaget publicerar den. Ingenting parten kan rätt gärna vänta att få sin belöning i jordelivet.

Det är med andra ord fråga om en kulturgärning.

Man kan också säga att Tage Lindboms produktion är ett av de bästa exemplen på den repressiva toleransen i Sverige. Att ett av våra största och mest ansedda förlag ger ut hans skrifter är lika typiskt som att de tigs ihjäl. Det förra är lika glädjande som det senare beklagligt.

Jag tror tyvärr inte att Lindboms böcker betraktas som farliga i Kanslihuset. Och i massmedia betraktas de uppenbarligen som så bisarra att de inte ens kan tillmätas kuriositetsintresse.

Varför är då Lindbom så bisarr? Enklast uttryckt därför att han tror på Gud.

Men det räcker naturligtvis inte med det. Många människor tror alltså på Gud utan att därför betraktas som monomana excentriker, vilket torde vara fallet med Lindbom bland de Guds barnbarn som utgör våra kulturradikala kulturredaktörer.

Felet med Lindbom ur de folkhemiska folkupplysarnas synpunkt är att han tar Gud på ett så fruktansvärt allvar att han också predikar Gudsstaten, vilket är detsamma som att predika Människorikets fördärlighet och förbannelse.

Att inte acceptera Människoriket är inte modernt. Det är i själva verket höjden av otidsenlighet. För teokraten Tage Lindbom, glödande i sin katolska tro, är det stora syndafallet i mänsklighetens historia inte ryska revolutionen, inte franska revolutionen, inte reformationen utan den dag då William av Occam vid 1300-talets början påstod att det var skytten, icke Gud, som riktade pilen på båggen. Från denna villolära härleder sig enligt Lindbom alla följande villfarelser: reformationer och revolutioner, upplysningstidens djupa dunkel och

atomålderns svarta natt. I och med att människan upphöjde sig till Gud och försökte inta hans plats i skapelsens ordning, i och med att Människoriket ville ersätta Gudsstaten, beträdde vi fördörelsens väg.

Man kan möjligen förstå att detta är svårsmält för de från sin barndoms frireligiositet frigjorda kulturapostlar som förkunnar ordet i innerspalter och motrötter för att inte tala om debattartiklar med stång. Man kan kanske också förstå att det är svårsmält för Lindboms idépolitiska sympatisörer – om nu en teokrat i dagens sekulariserade Sverige kan hålla till godo med några sympatisörer. Lindbom gör det som sagt inte lätt för någon, och det blir inte lättare genom hans esoteriska nomenklatur med begrepp som exempelvis intellektiv, en term som kommer farligt nära AB Svenska Ords intellektiv.

Detta är skada, ty vilken mening man än må ha om Tage Lindbom går det näppeligen att förneka att han är en klar, konsekvent och kraftfull kulturkritiker och i varje fall som sådan förtjänt av all uppmärksamhet, naturligtvis inte minst från konservativ sida.

I sin senaste bok *Agnarna och vetet* (Norstedts) ger han återigen många prov på detta, antingen han nu försvarar fördomarna, går till angrepp mot den falska toleransen eller avslöjar "de goda avsikternas" ihållighet. Värdesystem raseras, skrifter Lindbom, eviga sanningar bespottas, gilljonierna rasslar och de revolutionära välfärdsutskotten utstakar nya vägar för mänsklighetens "befrielse". Ingenting får hejda dessa "goda avsikter" av förverkliga det jordiska lyckoriket. Framtiden – det är ett horisontlöst "framåtskridande", där intet ansvar kommer att utkrävas, därför att Domens dag är förnekad. Fördomen, menar han, är ett av de stora försvarsmedlen mot dessa "goda avsikter". Fördomen hjälper oss att skydda det som heligt är och icke får skändas, det som vi är skyldiga att försvara och söka bevara av Guds verk. Fördomen skyddar individens och familjens själsliga och biologiska sundhet och integritet, den skyddar de mänskliga samhällenas sunda fortlevnad, den står som en bevarande och som en avvärjande kraft mot allt som hotar att skada och upplösa – de

"goda avsikterna" likaväl som den falska tolerans, vilken upphävt Domens dag.

Det är inte vad man kan kalla opportuna åsikter.

Som allra mest trogen sin typologi framstår Lindbom i den nya boken när han diskuterar revolutionen som begrepp. Han gör till att börja med en skarp och subtil distinktion mellan revolt och revolution. Upproret och revolten, framhåller författaren, vill avskaffa ett missbruk och ett missförhållande, begränsade i tid och rum. De attackerar icke i sig någon ordningsprincip, de vill i stället hävda ordningsprinciper i deras rena, naturliga tillstånd. Upproret och revolten vill återställa, revolutionen däremot förrinta en ordning. Revolutionen riktar sig alltid uppåt. Den angriper auktoriteten själv, den är till sitt väsen antiauktoritär. Det är i den meningen revolutionen är principiell.

Den franska revolutionen proklamerade den profana människan, den autonoma individen, Människorikets allsmåktiga medborgare. Den ryska revolutionen förde förstörelseverket vidare genom att göra denna individ till en beståndsdel i den allsmåktiga materien, en varelse vars själsliga liv endast var en projektion av materievärlden. Nu, hävdar Lindbom, är en ny revolution under utveckling, en tyst, barrikadlös revolution, som är den oundvikliga, logiska följderna av de två föregående.

Den uppenbarar och fullbordar den självförstörelse, som fanns immanent i alla föregående revolutionära strävanden. Den sekulariserade människan förlorar sin identitet. Det är ett inre sönderfall, en stilla, ständigt pågående upplösningssprocess.

Alla broar skall brännas, framåt och bakåt. Denna tysta, barrikadlösa revolution fostrar en människa som är "historielös", för vilken det förflutna framstår som något likgiltigt och för vilken varje handling framstår som likgiltigt med hänsyn till dess verkningar i framtiden. Med detta rycker den undan grunden för den mänskliga existensens två hörnstenar: tids- och rumsbegreppen håller på att plånas ut ur det mänskliga medvetandet. Att gamla regimer sopas bort och ersätts med andra är oss välbekant. Detta är en sak och får icke förväxlas med revolutionen. Revolutionen leder till kaos, därför att den till sitt väsen är det gudomligas motpol, satanismen. Mot den gudomliga ordningen står det sataniska kaos. Kaos tar sin början i människohjärtat, den jämviktsrubbnings, som kommer när människorna glömmet den sanning alla bär inom sig.

Så talar en sann kontrarevolutionär. Ack, att han kunde ange botemedlet lika övertygande som det onda.